

A-0772

M. Com. (Sem. III) Examination
March/April – 2015

Financial & Management Accounting : Paper - VII

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
M. COM. (SEM. 3)

Name of the Subject :
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING - 7

Subject Code No. : 0 7 7 2 Section No. (1, 2,.....): NIL

Seat No. :

Student's Signature

(૨) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

(૩) જરૂરી ગણતરીઓ જવાબના ભાગરૂપે ગણવામાં આવશે.

૧ (૧) એક કંપની તેની વસ્તુ એકમ દીઠ રૂ. ૧૫ ના ભાવે વેચે છે. અમુક ૧૦ સમય દરમિયાન જો તે ૮,૦૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન કરે અને વેચે તો તે એકમ દીઠ રૂ. ૫ ખોટ કરે છે. જો વેચાણનો જથ્થો ૨૦,૦૦૦ એકમો સુધી વધારવામાં આવે તો તે એકમ દીઠ રૂ. ૪ નફો કરે છે. સમતૂટ બિંદુ રૂપિયામાં અને એકમોમાં ગણો.

(૨) ધરા કંપની લિ. રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦ ના એક પ્રોજેક્ટમાં રોકાણ કરવા વિચારે છે. ઘસારો ગણ્યા પછી અને કરવેરા પહેલા વાર્ષિક આવક નીચે મુજબ અંદાજવામાં આવે છે :

વર્ષ	૧	૨	૩	૪	૫
રૂ.	૨,૫૦,૦૦૦	૨,૫૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦

ઘસારો મૂળ કિંમત પર ૨૦% લેખે ગણવામાં આવે છે. કરવેરા ચોખ્ખી આવકના ૫૦% લેખે ગણવાના છે. ચોખ્ખું વર્તમાન મૂલ્ય શોધી પ્રોજેક્ટનું મૂલ્યાંકન કરો. રૂ. ૧ નું વર્તમાન મૂલ્ય ૧૦% ના વટાવ પરિબળે નીચે મુજબ છે.

વર્ષ	૧	૨	૩	૪	૫
વર્તમાન મૂલ્ય	૦.૮૦૮	૦.૮૨૬	૦.૭૫૧	૦.૬૮૩	૦.૬૨૧

A-0772]

1

[Contd...

૨ રીનું કંપનીની વાર્ષિક ઉત્પાદન શક્તિ ૪,૫૦,૦૦૦ એકમોની છે. પરંતુ સામાન્ય ૧૨ રીતે ફક્ત ૮૦% ઉત્પાદન શક્તિનો ઉપયોગ કરે છે. પડતર અંગેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

- (૧) પ્રમાણિત ચલિત ખર્ચ એકમ દીઠ રૂ. ૨૫
 (૨) સ્થિર ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચ વાર્ષિક..... રૂ. ૬,૪૮,૦૦૦
 (૩) ચલિત વેચાણ ખર્ચ એકમ દીઠરૂ. ૫
 (૪) સ્થિર વેચાણ ખર્ચ રૂ. ૫,૪૦,૦૦૦
 (૫) વેચાણ કિંમત એકમ દીઠ..... રૂ. ૩૫

ઉત્પાદન અને વેચાણની વિગતો :

- (૧) ઉત્પાદન વાર્ષિક ૩,૦૦,૦૦૦ એકમો
 (૨) વેચાણ વાર્ષિક ૨,૮૦,૦૦૦ એકમો
 (૩) આખરનો સ્ટોક ૪૦,૦૦૦ એકમો

ખરેખર ચલિત ઉત્પાદન ખર્ચ પ્રમાણિત ઉત્પાદન ખર્ચ કરતા રૂ. ૬૦,૦૦૦ વધુ હતા.

સમાવેશી પડતર પદ્ધતિ અને સીમાંત પડતર પદ્ધતિ મુજબ નફાકારકતા દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. અને જો નફામાં તફાવત હોય તો તેની મેળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

૨ આદર્શ મલ્ટી પ્રોડક્ટ્સ લિ.નું વર્ષ ૨૦૧૪નું વિવિધ વસ્તુઓની અંદાજિત આવકનું પત્રક નીચે મુજબ છે :

	વસ્તુ-અ(રૂ.)	વસ્તુ-બ(રૂ.)	વસ્તુ-ક(રૂ.)
વેચાણ	૨,૦૦,૦૦૦	૫,૦૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦
બાદ : ચલિત ખર્ચ			
વેચેલ માલની પડતર	૧,૧૦,૦૦૦	૨,૮૦,૦૦૦	૧,૩૫,૦૦૦
વેચાણ ખર્ચ	૨૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦	૪૫,૦૦૦
સ્થિર ખર્ચ :			
વહીવટી	૧૨,૦૦૦	૩૦,૦૦૦	૧૮,૦૦૦
અન્ય	૩૦,૦૦૦	૭૫,૦૦૦	૪૫,૦૦૦
કર પહેલાની આવક	૨૮,૦૦૦	૨૫,૦૦૦	૫૭,૦૦૦
બાદ : ૪૦% લેખે કરવેરા	૧૧,૨૦૦	૧૦,૦૦૦	૨૨,૮૦૦
ચોખ્ખી આવક	૧૬,૮૦૦	૧૫,૦૦૦	૩૪,૨૦૦

બધી જ વસ્તુઓનું ઉત્પાદન એક જ પ્રકારની સવલતો અને સમાન વહીવટી અંકુશ હેઠળ કરવામાં આવે છે. સ્થિર ખર્ચ તેના બજેટ મુજબના વેચાણ મૂલ્યના પ્રમાણમાં ફાળવવામાં આવે છે.

જરૂરી છે :

- (૧) ઉપરોક્ત વિગતો પરથી સમગ્રપણે કંપનીના બજેટ મુજબના સમતૂટ બિંદુની ગણતરી કરો.
 (૨) જો વસ્તુ 'બ' ના અંદાજિત વેચાણમાંથી અડધા ભાગની રકમનું વેચાણ વસ્તુ 'અ' અને વસ્તુ 'ક' ના ઉત્પાદનમાં સરખે હિસ્સે ટ્રાન્સફર કરવામાં આવે અને બજેટ મુજબ કુલ વેચાણ મૂલ્ય તેનું તે જ રહે તો વસ્તુવાર નવી અંદાજિત આવકનું પત્રક તૈયાર કરો.

(૩) ઉપરોક્ત (૨) માં દર્શાવ્યા મુજબ વસ્તુ મિશ્રણ બદલવાથી થતાં ફેરફારોને કારણે કંપનીનું બજેટ મુજબનું સમગ્ર નવું સમતૂટ બિંદુ શોધો.

- ૩ મોડર્ન કંપની પાસે બે દરખાસ્તો છે. (૧) નવું યંત્ર ખરીદવું અને (૨) જૂનું યંત્ર ચાલુ રાખવું નીચેની વિગતો બે દરખાસ્તોને લગતી છે. તેના આધારે શ્રેષ્ઠ લાભદાયી દરખાસ્ત નક્કી કરવા માટે જરૂરી પત્રકો તૈયાર કરો અને તે અંગે તમારો અભિપ્રાય આપો.

વિગત	નવું મશીન રૂ.	જૂનું મશીન રૂ.
ચોપડે કિંમત - ખરીદ કિંમત	૬,૪૦,૦૦૦	૮૫,૦૦૦
ચલિત ખર્ચ એકમ દીઠ	૧૦૦	૧૨૦
સ્થિર ખર્ચ (વાર્ષિક)	૭૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦
સમારકામ ખર્ચા (માસિક)	—	૨૦,૦૦૦
એક્સચેન્જ-જનું વળતર	—	૧,૨૫,૦૦૦
ઉપયોગી આયુષ્ય (વર્ષમાં)	૧૦	૧૦
ભંગાર કિંમત	૪૦,૦૦૦	—
કરવેરાનો દર	૫૦%	૫૦%
વાર્ષિક અપેક્ષિત માંગ (એકમોમાં)	૨૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
રૂ. ૧નું ૧૨%ના દરે ૯ વર્ષની એન્યુઈટી	—	૫.૩૨૮
રૂ. ૧નું ૧૨%ના દરે ૧૦ વર્ષને અંતે વર્તમાન મૂલ્ય	—	૦.૩૧૯

અથવા

- ૩ યશ લિ. એક યંત્ર ખરીદવાની મૂડી દરખાસ્ત વિચારે છે. યંત્રને લગતી વિગતો નીચે મુજબ છે :

યંત્રની કિંમત	રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦
યંત્ર ગોઠવણીનો ખર્ચ	રૂ. ૩૦,૦૦૦
યંત્રની ભંગાર કિંમત	રૂ. ૩૦,૦૦૦
યંત્રનું અંદાજિત આયુષ્ય	૪ વર્ષ

વેચાણ અને ઉત્પાદન ખર્ચને લગતા અંદાજ આંકડા નીચે પ્રમાણે છે :

વર્ષ	પહેલું (રૂ)	બીજું (રૂ)	ત્રીજું (રૂ)	ચોથું (રૂ)
વેચાણ	૪,૨૦,૦૦૦	૪,૫૦,૦૦૦	૪,૯૫,૦૦૦	૪,૯૫,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૧,૨૦,૦૦૦	૧,૨૦,૦૦૦	૧,૩૫,૦૦૦	૧,૩૫,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૯૦,૦૦૦	૯૬,૦૦૦	૧,૦૫,૦૦૦	૯૦,૦૦૦
ઉત્પાદન ખર્ચ (ઘસારા સિવાય)	૭૫,૦૦૦	૮૪,૦૦૦	૯૦,૦૦૦	૯૩,૦૦૦
વહીવટી અને વેચાણ ખર્ચ	૩૦,૦૦૦	૩૬,૦૦૦	૪૫,૦૦૦	૪૨,૦૦૦

યંત્ર પર સરખા હપતાની પદ્ધતિથી ઘસારો ગણવાનો છે. કરવેરાનો દર ૫૦% છે. નીચેની પદ્ધતિઓ પ્રમાણે મૂડી દરખાસ્તોનું મૂલ્યાંકન કરો :

- (૧) રોકાણ પરત મુદત પદ્ધતિ
- (૨) હિસાબી વળતરના દરની પદ્ધતિ.

- ૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ)
- (૧) ઉત્પાદકતાના ફાયદાઓ
 - (૨) મૂડી બજેટ તૈયાર કરવાનું મહત્ત્વ
 - (૩) સીમાંત પડતર પદ્ધતિની મર્યાદાઓ
 - (૪) ચાવીરૂપ પરિબલ
 - (૫) પરત આપ પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદાઓ
 - (૬) ઉત્પાદકતા વધારવાના ઉપાયો.

૧૫

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
 - (2) Figures to the right indicate marks of the question.
 - (3) Necessary calculations will be treated as part of the answer.

- 1 (1) A company sells its product at Rs. 15 per unit. In a period, if it produces and sells 8,000 units, it incurs a loss of Rs. 5 per unit. If the volume is raised to 20,000 units, it earns a profit of Rs. 4 per unit. Calculate break even point both in terms of rupees as well as in units. 10
- (2) Dhara company Ltd. wishes to invest in one project a sum of Rs. 5,00,000.

Assuming the annual revenue after depreciation and before tax is as under :

Year	1	2	3	4	5
Rs.	2,50,000	2,50,000	2,00,000	2,00,000	1,00,000

Depreciation is to be calculated at 20% on cost value and tax is to be charged at 50% on net income. Find out net present value and evaluate the project.

The present value of Rs. 1 at 10% discount factor is as under :

Year	1	2	3	4	5
present value	0.909	0.826	0.751	0.683	0.621

- 2 Rinu company Ltd. has an annual production capacity of 4,50,000 units but generally only 80% production capacity is used by the company. 12

Cost details and other data of the company are as under :

Standard variable cost per unit	Rs. 25
Fixed manufacturing cost yearly	Rs. 6,48,000
Variable selling cost per unit	Rs. 5
Fixed selling cost	Rs. 5,40,000
Selling price per unit	Rs. 35

Production and sales details :-

Production during the year	3,00,000 units
Sales during the year	2,80,000 units
Closing stock at the end of the year	40,000 units

Actual variable production expenses were Rs. 60,000 more than standard variable production expenses.

You are required to prepare profitability statement under;-

- (1) Absorption costing method and (2) Marginal costing method and also prepare a statement reconciling the difference in profit if any between the two method.

OR

- 2 The budgeted income statement by product lines of Adarsh multi product Ltd. for the year 2014, is as follows:-

Particulars	Product-A (Rs.)	Product -B (Rs.)	Product -C (Rs.)
Sales	2,00,000	5,00,000	3,00,000
Less:Variable expenses :			
Cost of good sold	1,10,000	2,80,000	1,35,000
Selling expenses	20,000	90,000	45,000
Fixed expenses :			
Administrative	12,000	30,000	18,000
others	30,000	75,000	45,000
Income before tax	28,000	25,000	57,000
Less: Income tax 40%	11,200	10,000	22,800
Net Income	16,800	15,000	34,200

All products are manufactured with the same facilities under common administrative control. Fixed expenses are allocated among the products in proportion to their budgeted sales value,

You are required :-

- (1) To compute the budgeted break even point of the company as a whole from the data provided.
- (2) To draft an income statement product wise to ascertain the effect on budgeted income if half of the budgeted sales value of the product 'B' were shifted to the product 'A' and product 'C' in equal rupee amounts so that budgeted sales in rupee remain the same. and
- (3) To show the effect of the shift suggested in (2) above on the budgeted break even point of the whole company.

3 Modern company has two proposals :-

13

- (1) To Purchase a new machine **or** (2) To continue the existing old machine.

Information related to two proposals are as under. You are required to prepare necessary statement to show which proposal would be most profitable. Give your opinion.

Particulars	New machine	Old machine
Book value- purchase cost	Rs. 6,40,000	Rs. 85,000
Variable cost per unit	Rs.100	Rs.120
Fixed cost (annual)	Rs.70,000	Rs. 60,000
Repairing expenses (monthly)	—	Rs. 20,000
Rebate of exchange	—	Rs. 1,25,000
Useful life (years)	10	10
Scrap value	Rs. 40,000	—
Rate of taxation	50%	50%
Annual expected demand (units)	20,000	20,000
The annuity value of Rs.1 due in 9 year's time at 12%	—	5.328
The present value of Rs.1 due at the end of 10 year's time at 12%	—	0.319

OR

A-0772]

6

[Contd...

- 3 Yash Ltd. thinks about a proposal to purchase a new machine. Information about the machine is given as under

Cost of machineRs. 3,00,000

Installation cost of machineRs. 30,000

Scrap value of machineRs. 30,000

Estimated life of machine 4 years

Estimated sales and production cost are given as under :

Year	First (Rs)	Second (Rs)	Third (Rs)	Fourth (Rs)
Sales	4,20,000	4,50,000	4,95,000	4,95,000
Direct material	1,20,000	1,20,000	1,35,000	1,35,000
Direct wages	90,000	96,000	1,05,000	90,000
Manufacturing cost (excluding depreciation)	75,000	84,000	90,000	93,000
Administrative and selling expenses	30,000	36,000	45,000	42,000

Depreciation is charged on straight line method. Tax rate is 50% on Profit. Evaluate the proposal by using the method given below :

- (1) Pay back period method
- (2) Accounting rate of return method.

- 4 Write short notes :- (Any three)

15

- (1) Advantages of productivity
- (2) Importance of capital budgeting
- (3) Limitations of marginal costing
- (4) Key factor
- (5) Advantages and limitations of pay back period method
- (6) Action for improvement of productivity.